

Konstitution, Med Hensyn til Udgifterne ved den nuværende Ordning bemærkes, at Honorarerne til Statstilsynet ved Privatbaneanlæg — hvilke fastsættes særskilt for hvert Anlægs Vedkommende og i Regelen andrage 1,200 Kr. om Aaret til Kommissarius og 1,200 Kr. om Aaret til det specielle tekniske Tilsyn — samt Dagpenge og Befordringsudgifter udredes af vedkommende Banes Anlægskonto. Udgifterne i Anledning af Tilsynet med Privatbanernes Drift, nemlig Honorar til Kommissarierne, Honorar til de Ingeniører, der føre det tekniske Tilsyn ved Driften, Revision af Driftsregnskaberne samt Dagpenge og Rejseudgifter, affholdes af den paa Finansloven under § 19 B. II. B. 1. opførte Konto. Af samme Konto affholdes Honorarerne til de kgl. Kommissarier ved Statsbanerne, medens derimod de Statsbanerne vedrørende Udgifter til Dagpenge og Befordring udredes af de paa de aarlige Finanslove opførte Konti til Udgifter ved Afholdelse af Ekspropriationsforretninger m. v. (jfr. Finansloven for 1904—05 § 27 II. B. b. og E. 6.). De kgl. Kommissarier maa af de dem tillagte Honorarer selv affholde Udgifterne ved deres Kontorhold.

Imod Hensigtsmæssigheden af den saaledes beskrevne, væsentlig gennem administrativ Praksis uddannede Ordning har der i de senere Aar paa Rigsdagen rejst sig adskillige Stemmer, ligesom Spørgsmaalet om en Reform paa dette Omraade er blevet behandlet af den i Henhold til Lov af 26. Marts 1898 nedsatte Jærnbane-kommission. Der blev imidlertid ikke i Kommissionen opnaaet Enighed om, hvorledes Forholdet hensigtsmæssigst kunde ordnes, og der vil i Kommissionens Betænkning (S. 48—49) findes fremsat to forskellige Forslag, hvilke i det store og hele tillige kunne gælde som Udtryk for de Anskuelser, der paa Rigsdagen ere gjorte gældende med Hensyn til Spørgsmaalets Løsning.

Det som A betegnede Forslag gaar ud paa at opretholde det bestaaende Statstilsyn med de private Baner i samme Omfang som hidtil, men saaledes, at Forretningerne overdrages til to faste, af Kongen udnævnte og med den fornødne tekniske Medhjælp forsynede Embedsmænd, der tillige skulle udføre de Forretninger ved Stats- og Privatbaneanlæg, som for Tiden i Henhold til Frdg. 5. Marts 1845 paahvile de kgl. Kommissarier.

Ifølge Forslag B skal derimod de nuværende kgl. Kommissariers Gerning ved Grunderhvervelse til Nyanlæg eller til Udvidelse af bestaaende Anlæg udføres af en i hvert enkelt Tilfælde særlig dertil beskikket, honorarlønnet Mand. Tilsynet med de private Jærnbanners Anlæg og Drift i teknisk Henseende skal udøves af en af Ministeren udnævnt, teknisk uddannet Mand, der benævnes „Inspektøren for de private Baner“, medens Tilsynet med Privatbanernes Forhold og Drift i økonomisk Henseende skal føres umiddelbart af Ministeren ved den Kontrol med Banernes Status og Regnskab, Takster og Togplaner m. v., som tilkommer ham i Henhold til de paagældende Love og Eneretsbevillinger.

Hvad det sidstnævnte Forslag angaar, skal man bemærke, at det synes ganske utilraadeligt at give Afkald paa et særligt Organ for Udøvelsen af Statens Tilsyn i økonomisk og juridisk Henseende med Driften af de private Jærnbanner. For Ministeriet, der i Henhold til de gældende Love og Eneretsbevillinger i mangfoldige og forskelligartede Tilfælde skal træffe Afgørelser vedrørende de private Jærnbanners Forhold, er det af væsentlig Betydning at kunne støtte sig til stedkendte og med de paagældende Baners Forhold fortrolige Mænd, og en Ordning som den foreslaaede, hvorefter de Sager, der nu indsendes til Ministeriet med Kommissarii Erklæring, eller som direkte ere henlagte til dennes Afgørelse, skulde behandles i Ministeriets Kontor uden saadan særlig jærnbanekyndig Bistand, vilde sikkert hurtigt vise sig lidet tilfredsstillende, ikke mindst for de paagældende Jærnbanebestyrelser. Til Fordel for den foreslaaede Ordning er det blevet anført, at Staten, der for de nyere Baners Vedkommende er Ejer af Halvdelen af Aktierne, vil kunne udøve en saavæsentlig Indflydelse baade direkte paa Jærnbaneselskabernes Generalforsamlinger og middelbart gennem Regeringens delegerede i Bestyrelsen og Repræsentantskabet, at yderligere Statstilsyn er overflødig. Hertil maa bemærkes, at det anførte i hvert Fald ikke gælder de før Loven af 8. Maj 1894 byggede Baner og heller ikke ubetinget alle de senere anlagte. Men i øvrigt kan den Omstændighed, at Staten gennem sine delegerede i Repræsentantskaber og Bestyrelser og ved sin Stemmemagt paa Generalforsamlingerne udøver Indflydelse paa Banernes Anliggender, ingenlunde overflødiggøre en overordnet Tilsynsmyndighed, hvis Opgave det er at varetage alle de offentlige Interesser, der knytte